

Og der er ingen Tvivl om, at for lang Arbejdstid, for ringe Hviletid kan udvikle sig til at blive en social Fare. Et af de ærede Medlemmer, som findes i dette Mindretal, er en stor Ven af sand Oplysning, en stor Ven af, at der gives den størst mulige Adgang til Oplysning. Men Faktum er, at for lang Arbejdstid og for kort Hviletid er et af de Forhold, som i højest Grad modvirker Muligheden for at tilvejebringe sand Oplysning. Derfor er de Bestemmelser, som er foreslaaede fra min Side paa dette Omraade, og som ikke gaar ud paa at gribe ind i den enkeltes Ret til at arbejde, men paa at skride ind imod Misbrug af andres Arbejdskraft, det er Bestemmelser, som ogsaa gaar ud paa at sætte en stor Del af Landets Ungdom i Stand til at tilegne sig videre Oplysning, end de ellers vilde kunne.

Det ærede 4de kongevalgte Medlem (Nygart) talte om, at den lille handlende maa have Ret til at holde aabent nogle flere Timer for yderligere at kunne tjene nogle Skillinger. Ja ogsaa dette er et Argument, der lyder smukt, men hvordan er det virkelige Forhold? Hvis det ærede Medlem ser i den Betænkning, som er afgivet her, vil han i en Afstemning, foretagen blandt handlende paa en af Broerne her i København, finde et meget stort Flertal af disse smaa handlende stemmende for at faa en Lukketid Kl. 7. Et stort Flertal af disse smaa handlende, som har stemt for at faa en Lukketid Kl. 7, er vistnok handlende, som ikke har Medhjælp, men staar Mand og Hustru i Butikken hele Dagen, og hvis hele Erhvervsmulighed er deres egen Arbejdskraft og den lille Butik, de har. Hvorfor underskriver nu disse Mennesker et Ønske om at komme til en almindelig Lukketid Kl. 7? Ja, jeg har haft Lejlighed til at høre ikke saa lidt herom, baade af de paagældende selv og af dem, som taler deres Sag. Hvorfor underskriver de det? Fordi det er den eneste Mulighed, de har, for dog en vis Tid af Dagen at kunne føle sig som frie og uafhængige Mennesker. De har staaet i Butikken fra den tidlige Morgen, og der kommer et Tidspunkt, hvor de ganske trætte og udslidte i høj Grad føler Trang til at komme ud, komme bort fra den lille Butik, faa Lov til at være fri, have Aftenen til deres Raadighed. Men det kan de ikke, hvis deres Konkurrent holder Butikken aaben, hvis maaske den Konkurrent, som har Raad til at holde Medhjælper, holder sin Butik aaben, hvis maaske nogle yngre Mænd,

der ikke holder Medhjælpere, tror at staa sig bedst ved at holde deres Butikker aabne nogle Timer, saaledes at der ikke bliver nogen almindelig Aftale om Lukning. Derfor kommer man disse Mænd og Kvinder til Hjælp, naar man skaber en Mulighed for at fremkalde en almindelig Lukketid, som er noget tidligere end den, der nu er den gængse. Altsaa vil jeg hævde, at disse Bestemmelser ikke er Tvangsbestemmelser, men Bestemmelser, hvis Hensigt er at skaffe nogle Medborgere en Frihed, de savner.

Det ærede kongevalgte Medlem sagde, at man skulde lade være med at lovgive paa dette Punkt, fordi der var saa mange modstridende Interesser, at man ikke kunde finde det rette, og i Betænkningen er dette udformet saaledes, at det „ikke er muligt at træffe en Ordning, der tilfredsstiller alle formentlig berettigede Interesser“. Nej, dette sidste tror jeg er en Sandhed. Alle vil formentlig mene, at deres Interesser er berettigede, og at træffe en Ordning i noget Forhold, som tilfredsstiller alle Interesser, er ugørligt. Men hvis det ærede Medlem ikke tør lovgive om modstridende Interesser, tror jeg, det bliver nødvendigt for ham overhovedet at trække sig ud af Lovgivningsarbejdet; for Lovgivningen vil altid, paa hvilket som helst Omraade den træder ind, komme til at beskæftige sig med modstridende Interesser. Det er Lovgivningsmagtens Opgave mellem de modstridende Interesser at træffe det rette.

Ja, synderlig Grund til Tilfredshed med den Maade, man har behandlet dette Lovværk paa, kan jeg altsaa ikke have. Jeg tror, at man handler socialt urigtigt ved ikke at gaa ind paa de Bestemmelser, der her er foreslaaede, og hvis det høje Landsting forkaster mit Standpunkt, ja, saa maa jeg nøjes med, at jeg staar sammen med alle de Mænd, som paa dette Omraade repræsenterer den største socialhygiejniske Indsigt. Hvor i Landene Medlemmerne af dette Ting vil se hen efter Mænd, der har beskæftiget sig med de sociale og hygiejniske Forhold i Samfundet, vil De finde dem paa den Side, som siger: Det er nødvendigt paa dette Omraade at tilvejebringe en større almindelig Fritid for Ungdommen, for Medhjælperstanden, end den, der i Øjeblikket gives den. Herhjemme skal jeg henvise til Foredrag som dem, der er holdte af Københavns Stadslæge Ulrik og af Universitetsprofessor i Hygiejne Dr. Erlandsen, der med Henvisning baade til statistiske